

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 10P/87/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5312209077
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Richard Golis
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2013:5312209077.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Čadca v konaní pred samosudcom Mgr. Richardom Golisom, v právnej veci navrhovateľa: Y. A., W.. XX.X.XXXX, trv. bytom mesto Krásno nad Kysucou, toho času bytom (i ako adresa na doručovanie): XXX XX V. W. V. XXX, štátneho príslušníka Slovenskej republiky, proti odporkyni: Y. A., W.. XX.X.XXXX, F. XXX XX V. W. V. XXXX, štátnej príslušníčke Slovenskej republiky, zastúpenej splnomocnenou zástupkyňou Y. A.I., bytom ako odporkyňa, o zníženie výživné na plnoleté dieťa, takto

rozhodol:

Súd s účinnosťou od 10.9.2012 z n i ž u j e výživné, ktoré je povinný platiť navrhovateľ odporkyni, určené naposledy rozsudkom Okresného súdu Čadca č.k. 14P/149/2009-34 zo dňa 14.10.2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 5Cop/94/2009-63 zo dňa 23.02.2010, zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 90,- eur mesačne.

Vo zvyšku návrh navrhovateľa z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom na začatie konania, podaným na Okresnom súde Čadca dňa 10.9.2012, navrhovateľ požiadal súd o zníženie výživného, ktoré je povinný platiť ako otec na odporkyňu, svoju plnoletú dcéru, z naposledy rozhodnutím súdu určenej sumy 100,- eur mesačne na sumu 60,- eur mesačne. Dôvodil nízkym príjmom zo zamestnania a úmrtím svojej matky, s ktorou žil v spoločnej domácnosti a po jej smrti zostali na všetky s tým spojené výdavky sám; po ich zaplatení má nedostatok prostriedkov na živobytie.

Odporkyňa sa k návrhu navrhovateľa písomne nevyjadrila. Na pojednávaní vo veci samej dňa 23.01.2013 zaujala prostredníctvom svojej matky ako splnomocnenej zástupkyne k návrhu nesúhlasné stanovisko k čo i čiastočnému zníženiu výživného. Matka odporkyne dôvodila, že má ešte nižší príjem ako navrhovateľ a v prípade zníženia výživného by nemala z čoho hrať nevyhnutné výdavky na dcérine štúdium.

Súd v konaní o návrhu navrhovateľa na zníženie rozsahu vyživovacej povinnosti otca ako povinného voči plnoletému dieťaťu ako oprávnenému na právne posúdenie vykonaným dokazovaním zisteného skutkového stavu veci aplikoval ustanovenia zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov („Zákon o rodine“) - konkrétne §§ 62 ods.1 a nasl. v spojení so spoločnými ustanoveniami §§ 75 a nasledujúcimi, osobitne ust. § 77 ods.1 Zákona o rodine a § 78 ods.1 Zákona o rodine, umožňujúce v spojení s ust. § 163 ods.1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov („OSP“) na návrh podaný niektorým z účastníkov zmenu

rozhodnutia o výživnom na plnoleté dieťa v prípade neskoršej zmeny pomerov oproti pomerom zisteným súdom v predchádzajúcom konaní, v ktorom naposledy rozhodol o rozsahu vyživovacej povinnosti.

Vykonaným dokazovaním (výsluchom navrhovateľa a splnomocnenej zástupkyne odporkyne, účastníkmi predloženými a na základe ich návrhov súdom zabezpečenými listinnými dôkazmi, vrátane obsahu spisov o predchádzajúcich súdnych konaniach o výživnom na vtedy maloletú odporkyňu) súd zistil, že navrhovateľ je zamestnaný ako robotník v kovovýrobe u zamestnávateľa KOMAD spol. s r.o. so sídlom v Krásne nad Kysucou; podľa predloženého potvrdenia zamestnávateľa jeho priemerný čistý príjem za posledné štyri mesiace (09 - 12/2012) je 512,51 eur mesačne. Zamestnávateľ neumožňuje prácu nadčas. Býva v rodinnom dome svojej matky Františky Zaťovičovej, ktorá zomrela dňa 05.6.2012; dedičské konanie dosiaľ nie je ukončené a podľa vyjadrenia navrhovateľa rodinný dom po matke bude zrejme rozdelený v zákonných podieloch medzi jej šesť detí a súrodenci chcú jeho predaj, nevie, ako bude potom riešiť svoje bývanie. V dome bývali spolu s matkou, za plyn a elektrinu sa podľa predloženého platobného dokladu od januára 2013 spolu uhradza 121,- eur mesačne, v minulom roku to bolo 146,- eur mesačne; za vodu zaplatí 40,- eur polročne. Predtým náklady na domácnosť uhradza s matkou spoločne. Ako ďalšie podstatné výdavky okrem platieb výživného odporkyni a jej sestre Kataríne (spolu na obe 190,- eur mesačne) uviedol tiež mesačné platby za mobilný telefón vo výške 30,91 eur a splátky dvoch pôžičiek VÚB, a.s., spolu vo výške 80,- eur mesačne. Nepravidelne máva zdravotné problémy, trpí dnou, v takom prípade má zvýšené výdavky na lieky. S dcérami sa nestretáva, naposledy sa s nimi rozprával na matkinom pohrebe a i keď ich pozýval na návštevu, neprišli - z čoho navrhovateľ viní ich matku. V prípade potreby mu finančne pomáhajú jeho sestry.

Odporkyňa je podľa predloženého potvrdenia o štúdiu aktuálne študentkou prvého ročníka denného bakalárskeho štúdia na Fakulte prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov Žilinskej univerzity v Žiline, v študijnom programe cestná doprava. Rozhodnutím rektora univerzity zo dňa 20.11.2012 jej na obdobie od 01.10.2012 do 30.6.2013 počas štúdia bolo priznané sociálne štipendium 170,- eur mesačne. Do školy dochádza denne, priemerné výdavky cestovného na deň predstavujú 3,- eur a na stravu v školskej jedálni 1,50 eur (čomu zodpovedá v priemere spolu suma 90,- eur na mesiac). Má ďalej okrem bežných výdavkov na stravu, oblečenie, hygienické potreby, zvýšené výdavky na učebnice, fotenie študijných materiálov. Je alergička, pravidelne užíva lieky, používa masti na ekzém, má oslabenú imunitu, výdavky z tohto titulu sú v priemere 10,- eur mesačne.

Matka odporkyne je dlhodobo nezamestnaná, evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie príslušným úradom práce. V minulom roku i v tomto roku vykonáva podľa predložených dokladov (potvrdenia o výške zárobku za r. 2012 a dohody o pracovnej činnosti zo dňa 02.01.2013 - s dohodnutou odmenou 3,- eur/1 h brutto) prácu kontrolórky pre zamestnávateľa EXACT SYSTEMS SLOVAKIA, s.r.o., s miestom výkonu práce v areáli podniku INA Kysuce, a.s. - nepravidelne, podľa požiadaviek zamestnávateľa, s priemerným čistým zárobkom 100,- až 140,- eur mesačne. Počas letných prázdnin na tom istom pracovisku dva mesiace pracovala i dcéra, s dohodnutým zárobkom 2,66 eur/1 h brutto, nevie, koľko celkom zarobila. Ako svoje podstatné pravidelné výdavky okrem výdavkov na vlastnú výživu a výživu študujúcich dcér Y. E. V., ktoré s ňou žijú v spoločnej domácnosti, označila splátky pôžičky na rodinný dom, v ktorom býva spolu s oboma dcérami, vo výške 53,41 eur mesačne, za elektrinu, plyn a televíziu spolu 103,24 eur mesačne, polročne platí za vodu 52,- eur. Na rozdiel od navrhovateľa uviedla, že je to on, kto neprejavuje o dcéry záujem, okrem sústavného iniciovania súdnych konaní o výživné. Poprela tvrdenie navrhovateľa, že s ňou v spoločnej domácnosti býva jej priateľ, ktorý jej v prípade potreby pomáha, ale nie finančne. Ak nemá peniaze, požičia si od svojich rodičov, syna alebo najstaršej dcéry Y..

Ako súd zistil lustráciou vo svojej evidencii, naposledy upravil rozsahu vyživovacej povinnosti navrhovateľa ako otca k vtedy maloletej dcére - odporkyni rozsudkom č.k. 14P/149/2009-34 zo dňa 14.10.2009 v spojení s rozsudkom odvolacieho Krajského súdu v Žiline č.k. 5Cop/94/2009-63 zo dňa 23.02.2010 (ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 26.4.2010), ktorým zmenil predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Čadca č.k. 6C/109/2008-38 zo dňa 14.10.2009 vo výroku o vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom Y., W.. XX.X.XXXX E. V., W.. XX.XX.XXXX tak, že s účinnosťou od 05.8.2009 otcovi uložil povinnosť platiť výživné na malol. Y. vo výške 100,- eur mesačne a na malol. V. vo výške 60,- eur mesačne. Podľa odôvodnenia cit. rozsudku okresného súdu v čase rozhodnutia súdu otec maloletých

detí pracoval u zamestnávateľa KOMAD, spol. s r.o., s priemerným čistým príjmom 495,91 eur mesačne, odporkyňa študovala na strednej škole, jej sestra v 9. ročníku základnej školy a matka maloletých detí bola i v tom čase evidovaná nezamestnaná, bez dávok z podpory, len s bližšie nešpecifikovaným príjmom z dohody o vykonaní práce na 2 h denne u zamestnávateľa K.. R. N. - N. U. Krásne nad Kysucou.

Oboznámením ďalších pripojených spisov - v čase rozhodovania súdu v tejto veci pripojených k spisu Okresného súdu Čadca sp. zn. 6P/31/2012, vo veci súčasne prebiehajúceho konania o obdobnom návrhu navrhovateľa na zníženie výživného na mladšiu dcéru, maloletú V. A. - súd zistil, že v nasledujúcom období Okresný súd Čadca postupne: rozsudkom č.k. 5P/193/2010-49 zo dňa 06.10.2010 zamietol návrh navrhovateľa ako otca maloletých detí na zníženie výživného na obe vtedy maloleté deti, potom rozsudkom č.k. 10P/4/2011-42 zo dňa 15.7.2011 s účinnosťou od 01.6.2011 zvýšil výživné na maloletú V. A., určené vyššie citovaným rozsudkom v konaní sp. zn. 14P/149/2009, zo sumy 60,- eur na 90,- eur mesačne, rozsudkom č.k. 16P/115/2011-54 zo dňa 07.9.2011 zamietol návrh navrhovateľa na zníženie výživného na maloletú dcéru V. A. a takisto súd rozhodol i o ďalšom takomto návrhu navrhovateľa v ďalšom konaní rozsudkom č.k. 6P/51/2011-25 zo dňa 24.01.2012.

Základným hmotnoprávnym predpokladom zmeny predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia súdu, ktorým rozhodol o výživnom pre (v tom čase maloleté) dieťa, určením jeho výšky ako minimálneho rozsahu zákonnej vyživovacej povinnosti rodiča, je v zmysle ust. § 78 ods.1, ods.3 Zákona o rodine v spojení s ust. § 163 ods.1, ods.2 OSP preukázanie takej zmeny pomerov v časovom období od posledného predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia o výživnom, ktorá jeho zmenu odôvodňuje. Existenciu tohto predpokladu súd zisťuje a posudzuje komplexne (najmä prostredníctvom porovnania pomerov účastníkov, z ktorých vychádzal súd v predchádzajúcom rozhodnutí o výživnom s pomermi zistenými v čase vyhlásenia rozhodnutia súdu v prejednávanej veci a k tomuto okamihu, v zmysle ust. § 153 ods.1, § 154 ods.1 OSP), na základe objektívnych i subjektívnych okolností na strane všetkých zainteresovaných účastníkov, tzn. tak na strane oprávneného dieťaťa, ako aj na strane oboch rodičov ako povinných, s prihliadnutím i na všeobecný vývoj životných nákladov (§ 78 ods.3 Zákona o rodine). I keď Zákon o rodine takto výslovne v ust. § 78 ods.1 zmenu pomerov ako hmotnoprávny predpoklad zákonom pripustenej zmeny právoplatného súdneho rozhodnutia o výživnom nedefinuje, nepochybne na druhej strane i z hľadiska právnej istoty založenej právoplatným rozhodnutím súdu (k tomu napr. rozhodnutie publikované vo vtedajšej Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov pod č. R 2/1974) nemôže ísť o akúkoľvek zmenu okolností majúciich vplyv na posúdenie osobných a majetkových pomerov účastníkov, ale naopak musí ísť o takú zmenu, ktorá je závažnejšieho a trvalejšieho rázu a ktorú možno preto podľa názoru súdu charakterizovať ako kvalifikovanú alebo podstatnú zmenu pomerov (tak, ako to možno vyvodíť i z ust. § 163 ods.1 OSP).

Takýmto (komplexným) posúdením pomerov všetkých účastníkov v rámci hodnotenia dôkazov, procesným postupom podľa ust. § 132 OSP - vyššie podrobne opísaných v predchádzajúcej časti odôvodnenia tohto rozsudku - nielen ako súhrnu a súčtov príjmov a výdavkov, ale i osobných a majetkových pomerov v širšom slova zmysle a s prihliadnutím i na vývoj životných nákladov, súd dospel k záveru, že od času posledného predchádzajúceho citovaného právoplatného rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 14P/149/2009-34 zo dňa 14.10.2009 v spojení s rozsudkom odvolacieho Krajského súdu v Žiline č.k. 5Cop/94/2009-63 zo dňa 23.02.2010 a v porovnaní s rozhodným skutkovým stavom o pomeroch účastníkov, z ktorého vychádzal súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí o výživnom nepochybne došlo čiastočne k zmene pomerov, opodstatňujúcej materiálny právny základ podľa ust. § 78 ods.1 Zákona o rodine v spojení s ust. § 163 ods.1 OSP pre zmenu rozhodnutia o výživnom na dieťa predovšetkým na strane odporkyne ako oprávneného dieťaťa.

Súd konštatuje, že na strane oboch rodičov odporkyne, oboch stále povinných prispievať podľa svojich možností a schopností na jej výživu za podmienok § 62 ods.1 v spojení s nasledujúcimi súvisiacimi ust. Zákona o rodine, sa pomery v porovnaní s obdobím spred troch rokov, kedy súd naposledy upravil rozsah vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči odporkyni, podstatne, najmä nie priaznivým smerom, nezmenili. Navrhovateľ je zamestnaný u toho istého zamestnávateľa, s pomerne nízkym príjmom, matka odporkyne je tak ako predtým naďalej nezamestnaná, privyrábajúca si čiastočne len prácou z dohôd mimo pracovného pomeru. Len pomerne nepatrné zvýšenie ich súčasných príjmov v

porovnaní s vtedajšími (u navrhovateľa) nezodpovedá ani všeobecnému zvýšeniu životných nákladov za toto obdobie (§ 78 ods.3 Zákona o rodine). Na strane navrhovateľa možno čiastočne súhlasiť s nepriaznivým dopadom smrti jeho matky na mieru jeho zaťaženia nákladmi domácnosti. Obaja rodičia okrem odporkyne majú naďalej i ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči maloletej sestre odporkyne V..

Podstatná zmena pomerov nepochybne nastala na strane odporkyne, ktorá v aktuálnom akademickom roku začala študovať na vysokej škole - ktorú skutočnosť rozhodovacia prax súdom vo všeobecnosti uznáva za jeden z medzníkov, opodstatňujúcich vzhľadom na zvýšenie nevyhnutných výdavkov súvisiacich s vysokoškolským štúdiom (tak ako ich v priebehu konania špecifikovala i odporkyňa) spravidla nie zníženie, ale naopak zvýšenie výživného. V prejednávanvej veci však odporkyňa ako oprávnená popri takto zvýšených výdavkoch preukázala súčasne, že je v jej schopnostiach a možnostiach zabezpečiť si na tento účel i vlastný príjem (v čase voľna a prázdnin a tiež prostredníctvom školou poskytovaného sociálneho štipendia), nie nepatrný v porovnaní s výživným, ktoré jej poskytujú rodičia a s deklarovateľnými výdavkami na štúdium. Takéto úsilie od oprávneného dieťaťa, ktoré je plnoleté, je prirodzené, prospešné a spravodlivo sa od neho i očakáva. Preto súd, uznávajúc na jednej strane zvýšenie opodstatnených výdavkov na výživu oprávnenej odporkyne, naďalej so svojou výživou odkázanej na rodičov a hodnotiac pomery povinného navrhovateľa ako podstatne nezmenené, nemohol jeho návrhu vyhovieť v podstatnom rozsahu. Na druhej strane, s prihliadnutím predovšetkým na preukázanú existenciu vlastného príjmu odporkyne, postačujúceho na úhradu podstatnej časti takýchto jej výdavkov, návrhu navrhovateľa na zníženie výživného, čiastočne vyhovel a doterajšie výživné s účinnosťou odo dňa podania návrhu na súd znížil na sumu 90,- eur mesačne a vo zvyšku jeho návrh zamietol.

Súd s poukazom na vyššie citovanú právnu úpravu dodáva, že ani toto rozhodnutie, pokiaľ nadobudne právoplatnosť, možno zmeniť v prípade preukázania budúcej kvalifikovanej zmeny pomerov oproti rozhodným pomerom zisteným súdom v tomto konaní, z ktorých súd vychádzal vo svojom rozhodnutí v tejto veci.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 151 ods.1 v spojení s ust. § 150 ods.1 a § 142 ods.2 OSP, so zreteľom na predmet konania, čiastočnú úspešnosť oboch jeho účastníkov a nedostatok riadneho vzájomného uplatnenia nárokov na náhradu trov, špecifikovaných dôvodom a výškou.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia tohto jeho písomného vyhotovenia, prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Žiline (§ 201, § 204 ods. 1 OSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 OSP - z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods.1 OSP). Odvolanie možno odôvodniť len dôvodmi uvedenými v § 205 ods.2 OSP. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods.3 OSP).

Podľa § 205 ods.2 OSP odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný (§ 159 ods.1 OSP). Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého (§ 159 ods.2 OSP). Rozsudok je vykonateľný, len čo uplynie lehota na plnenie (§ 161 ods.1 OSP). Ak nie je v rozsudku uložená povinnosť na plnenie, je rozsudok vykonateľný, len čo nadobudol právoplatnosť (§ 161 ods.2 OSP).

Tento rozsudok je v časti výroku odsudzujúceho na plnenie výživného predbežne vykonateľný; lehota na plnenie plyní od jeho doručenia (§ 162 ods.1,2 OSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (č. 233/1995 Z.z.) ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods.1 OSP).

Rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno na návrh zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov (§ 163 ods.1 OSP).